

ಉತ್ಪಾದಕ ಕ್ರಮಗಳು

ಸಹ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಸಾಯಂಪದು : ಗಿಡಗಳ ಬುಡಭಾಗವು ತೇವಾಂಶದಿಂದ ಹಾಗೂ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಗಿಡಗಳು ಕುಸಿದು ನೇಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

ನಿರ್ವಹಣ್ಣ ಕ್ರಮಗಳು : ಏರು ಸಸಿಮಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರುಣಿಸಿ ಅದನ್ನು 400-500 ಗೇಜನ ಪಾರದರ್ಶಕ ಫಾಲಿಫೀನ್ ಪೇಪರಿನಿಂದ ಪಟ್ಟಿಲ್-ಮೇ ತಿಂಗಳಿಗಳಲ್ಲಿ 6 ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಮುಚ್ಚಿದಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಾಡಿನ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಿಗಿ ಮಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲೀಂದ್ರ ರೋಗಾನುಗಳು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ತದನಂತರ ಪ್ರತಿ ಕಿಗ್ರಾಂ ಬೀಳಕ್ಕೆ 4 ಗ್ರಾಂ ಟ್ರೈಕೆಡಮಾರ್ ಜೀವಾಣುವಿನಿಂದ ಲೇಖಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗ ಸಸಿಗಳು ರೋಗ ರಹಿತವಾಗಿದ್ದು ಬಲಿಪ್ಪವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ : ರೋಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಕಪ್ಪನೆಯ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆಂಬುದು ಸೇರಿಹೊಂಡು ಒಣಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣ್ಣ ಕ್ರಮಗಳು: ಮ್ಯಾಂಕೋಜಿಬಾ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಹೆಕ್ಕಾಕೋನಾಚೋಲ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ. ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಕರಿಗೆ 625 ಲೀಟರ್ ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಲೆ ಮುದುದು ರೋಗ: ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಂಬಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪೊದೆಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಮುದುಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಗಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಯಿಗಳು ಕಟ್ಟುಪುಡಿಲ್ಲ.

ನಿರ್ವಹಣ್ಣ ಕ್ರಮಗಳು: ರಸ ಹೀರುವ ಕೀಟಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ 0.3 ಗ್ರಾಂ ಅಸಿಟಾಮಿಟ್ರಿಡ್ ಅಥವಾ 0.3 ಗ್ರಾಂ. ಧ್ವಯೋಮಿಥಾಕಾಮ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ.

ಮುಂಬಿತವಾಗಿ ಬರುವ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ: ಈ ರೋಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಎಲೆಯ ಮೇಲಾಳದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ವಕ್ರಕಾರದ ಕಂಡು ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಚುಕ್ಕೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ನಿರ್ವಹಣ್ಣ ಕ್ರಮಗಳು: ಹೊಮ್ಯಾಟೋ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬಿತವಾಗಿ ಬರುವ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ 3 ಗ್ರಾಂ ದೊಡ್ಡಿನ್ ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಮೆಂಕೊಜ್ಬಾ ಅಥವಾ 2.5 ಗ್ರಾಂ ಕ್ಯಾಪ್ರಸ್ ಆಸ್ಕ್ರೆಡನ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ. ಲೀ. ಹೆಕ್ಕಾಕೋನಾಚೋಲ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಅಜಾಸ್ಸಿಸ್‌ಬ್ರಿನ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ 15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು

ದುಂಡಾಳಿ ಸೊರಗು ರೋಗ : ಈ ರೋಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಆಮೇಲೆ ಗಿಡವು ಬಾಡಿ ಬಣ್ಣಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದಕ ರೋಗ ನೀಡಿದ ಕಂಡು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ನಿರ್ವಹಣ್ಣ ಕ್ರಮಗಳು : ದುಂಡಾಳಿ ಸೊರಗು ರೋಗ ಬಾಡಿತ ಶ್ರದ್ಧೆತದಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಯಾಟೋ ಅಥವಾ ಅದೇ ವಗಸ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಾರದು (ಉದಾ: ಬದನೆ, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು, ಮೊಸಿನಕಾಯಿ, ಆಲಾಗಡ್ಡೆ)

ಬೂದಿ ರೋಗ : ಎಲೆಗಳ ಮೇಲಾಳದಲ್ಲಿ ಹಳದಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆಳಬಾಗವು ಬಿಳಿ ಅಥವಾ ಬೂದು ಬಣ್ಣವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣ್ಣ ಕ್ರಮಗಳು: ಬೂದಿ ರೋಗದ ಬಾಧೆ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ 1 ಮಿ. 1.೯. ಹೆಕ್ಕಾಕೋನಾಚೋಲ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಿಂಪರಿಸಬೇಕು.

ಮ್ಯಾಸೇರಿಯಂ ಸೊರಗು ರೋಗ : ಈ ರೋಗವು ಶಿಲೀಂದ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಎಲೆಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬಾಗುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಗಿಡ ಹೊಲಿಂ ಬಿಣಾಸುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣ್ಣ ಕ್ರಮಗಳು: ರೋಗ ವೀಡಿತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿರು ನಾಶಪಡಿಸಿ. ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೇ.೦.೩೩ ತಾಮುದ ಆಕ್ಕೆಳ್ಳೇರ್ಡ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಅಥವಾ ಶೇ.೦.೨ ರ ಕಾರ್ಬೆಂಡ್‌ಜಿಮ್ ಅಥವಾ ಶೇ.೦.೨ ರ ಕಾಬಾರ್ ಸ್ನಿನ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೊಯ್ಯಿವಂತೆ ಸುರುವಬೇಕು.

ಶೈಲಿಕರು

ಡಾ. ಯಶಸ್ವಿನಿ ಶರ್ಮಾ, ಡಾ. ಎನ್.ಎ.ಅಷ್ಟ್ರೆಪುತ್ರೆ,
ಶ್ರೀ. ಡಿ.ಎನ್.ಎಂ.ಗೌಡ, ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ. ಎನ್. ಟಿ,

ಡಾ. ಬಿ. ಅಶೋಕ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಡಾ. ಸರೋಜನಿ ಜಿ ಕರಕ್ಷಣವರ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು

ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣ & ವಿನ್ಯಾಸ : ರೇಖಾ ಕೆ. ಎನ್.

ಹೆಚ್ನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಲ್ಪ
ಹನುಮನಮಟ್ಟೆ -581 115

ತಾ: ರಾಜೇಬ್ರಹ್ಮಂತ, ಜಿ. ಹಾವೇರಿ
(08373)253524, 94484-95338

ವಿದ್ಯಾನ್ಧಾನ ಅಂಚೆ:

kvk_haveri@rediffmail.com
ಅಂತರಜಾಲ:www.kvhaveri.org

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ

ಬಿ.ಎಂ.ಎ.ಆರ್-ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಲ್ಪ

ಹನುಮನಮಟ್ಟೆ 581 115

ತಾ: ರಾಜೇಬ್ರಹ್ಮಂತ, ಜಿ: ಹಾವೇರಿ

ಬೋಮ್ಮಾಟೊ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು

ಬೋಮ್ಮಾಟೊ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಜನಪ್ರಿಯ ತರಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ತರಕಾರಿಯು ಎ. ಬಿ ಹಾಗೂ ಸಿ ಜೀವಸತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಣಿ: ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಮಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಜೆನ್ನಾಗಿ ನೀರು ಬಸಿದು ಹೋಗುವ ಮಣಿಯ ಕಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಮರಳು ಮುಶ್ರಿತ ಜೀಡಿ ಮಣಿ ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕೆಳಮುಂದು ಪ್ರದೇಶ, ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಮತ್ತು ಆಷಾಂತಿಯತ್ವ ಮಣಿಗೆ ಬೆಳೆಯಿತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆಗೆ ಮಣಿನ ರಸನಾರ 6.0-7.0 ಇರಬೇಕು.

ಬಿತ್ತನೆ ಕಾಲ: ಇದನ್ನು ವರ್ಷದ ಮೂರೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ (ಜೂನ್-ಜುಲೈ, ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ ಮತ್ತು ಜೆನ್ನೆವರಿ-ಫಿಬ್ರವರಿ) ಮಾಡಬಹುದು. ಬೆಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಮುದುದು ರೋಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದರಿಂದ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಸಿಮಡಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಜುಲೈ ಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆಗೆ ಮಣಿನ ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಜುಲೈ ಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ ಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಕಾಲ.

ತಳಗಳು: ಮೂಸಾ ರೂಬಿ, ಮೇಘಾ(ಎಲ್.15), ರೋಮಾ, ಅಕಾರ್ಸೌರಭ, ಅಕಾರ್ಸ್‌ವಿಕಾಸ, ಅಕಾರ್ಸ್‌ಅಮಿತಿ, ಅಕಾರ್ಸ್‌ಅಲೋಕ್, ಅಕಾರ್ಸ್‌ಮೇಘಾಲಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ನಂದಿ, ವೃಷಭ, ಡಿ.ಎಂ.ಟಿ.-2.

ಅಕಾರ್ಸ್ ರಕ್ಷಕ: ಸಂಕರಣ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು ಎಲೆ ಮುದುದು ರೋಗ, ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬಿರುವ ಅಂಗವಾರಿ ರೋಗ ಮತ್ತು ದಂಡಾಳ ಸೊರಗು ರೋಗಳಿಗೆ ನಿರೋಧಕ ತಕ್ಷಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಕೇರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 35 ಟನ್ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಬೇಸಾಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು : ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಕೇರಿಗೆ

ನೀರಾವರಿ	ಸಂಕರಣ ತಳಿ	ಇತರ ತಳಗಳು
1. ಬಿತ್ತನೆ ಬಿಜ	75 ರಿಂದ 100 ಗ್ರಾಂ	250 ರಿಂದ 375 ಗ್ರಾಂ
2 ಕೆಂಟಿಗೆ ಗೆಂಬುರ	38 ಟನ್	25 ಟನ್
3 ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು		
ಸಾರಜನಕ	250 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ	115 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ
ರಂಜಕ	250 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ	50 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ
ಪ್ರೋಟ್ರೋ	250 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ	60 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ

ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು: ಸಸಿ ಮಡಿ ತಯಾರಿಕೆ

ಒಂದು ಹೆಕ್ಕೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು 750 ಸೆ.ಮೀ ಉದ್ದು, 120 ಸೆ.ಮೀ ಆಗಲ ಮತ್ತು 10 ಸೆ.ಮೀ ಎತ್ತರದ 10 ಮಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಮಡಿಗೆ 15 ರಿಂದ 20 ಕಿ. ಗ್ರಾಂ. (3 ರಿಂದ 4 ಬುಟ್ಟಿ) ಕೆಂಟಿಗೆ ಗೆಂಬುರವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಥರ್ ಕಿ. ಗ್ರಾಂ. 15:15:15: ಸಂಯುಕ್ತ

ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಡಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಬೇಕು. 7.5 ಸೆ.ಮೀ ಅಂತರದ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆನೆ ಮಾಡಿ ತೆಜ್ವಪಾಗಿ ಮಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಬೆಂಗಿಗೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೋಳಕೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಮಡಿಗಳಿಗೆ ನೆರಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಸಿಗಳು ಒಜಿದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೋಳಕೆ ಒಡೆದು 3-4 ವಾರಗಳಲ್ಲಿ 13 ರಿಂದ 16 ಸೆ.ಮೀ ಎತರ ಬೆಳೆದು ನಾಟಿಗೆ ಸಿದ್ಧಾಗಾನ್ತವೇ. 40 ಮೊ ಅಳತೆಯ ಪರದೆಯಿಂದ ಸಸಿಮಡಿಗಳನ್ನು

ನಾಟಿ ಮಾಡುವುದು

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಉಳಿಲು ಮಾಡಿ, ಹಂಟೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹದ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೆಂಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆಸಬೇಕು. 75 ಸೆ.ಮೀ. ಅಂತರದ ಜೋದು ಹರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿಪಾರಸು ಮಾಡಿದ ಶೇ.50ರ ಸಾರಜನಕ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣದ ರಂಜಕ ಹಾಗೂ ಪೋಟ್ಯಾಕ್ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಬೇಕು. ನಂತರ ತೆಳುವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿ 60 ಸೆ.ಮೀ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಜೋದಿನ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿ ಗುಣಿಗೆ ಒಂದು ಸಸಿಯಂತೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿ 15 ಬೋಮ್ಮಾಟೊ ಸಾಲುಗಳಿಗೆ 1 ಸಾಲು ಆಫ್ಕಿನೆ ಜೆಂಡು ಹಾವನ್ನು ನಾಟಿಮಾಡಬೇಕು. 40 ದಿನ ಬೆಳೆದ ಜೆಂಡು ಹಾವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 25 ದಿನ ಬೆಳೆದ ಬೋಮ್ಮಾಟೊ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಕೇರಿಗೆ 5 ಟನ್ ಹಸಿರೆಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಎರಡು ಹಂತದಲ್ಲಿ (ನಾಟಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ 15 ದಿನ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 30 ದಿನಗಳ ನಂತರ) ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಿದೆ.

ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ

ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ನಾಲ್ಕೆಯ ವಾರಗಳ ನಂತರ 30 ಸೆ.ಮೀ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಬೆಳೆದ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಲು ಟೊಂಗಿಗಳನ್ನು ತಗೆದು ನಂತರ ಅವುಗಳಿಗೆ 120-150 ಸೆ.ಮೀ. ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಆಧಾರ ಕ್ಷಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆ. ಉಳಿದ ಶೇ.50ರ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 4 ವಾರಗಳ ನಂತರ ವೇಲು

ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಣಿನ್ನು ಏರಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಲೆರಹಿತವಾಗಿ ಇಡಬೇಕು.

ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ

ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 10-12 ವಾರಗಳ ನಂತರ ಈ ಬೆಳೆಯ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಸಿದ್ಧಾಗಾನ್ತವೇ. ತಳಿ ಹಾಗೂ ಕಾಲಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ 6-8 ವಾರಗಳವರೆಗೆ ಕೊಯ್ಲು ಮುಂದುವರೆಯುವುದು. ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಕೇರಿಗೆ 20,000 ದಿಂದ 25,000 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಸಂಕರಣ ತಳಗಳಲ್ಲಿ 50,000 ದಿಂದ 75,000 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಬೋಮ್ಮಾಟೊದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

ಕೀಟಗಳು

ಜೆನ್ನಾಗಳು : ಅಪ್ಪರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯ ಜಿಗಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಎಲೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಿಂದ ರಸ ಹೀರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಮುರುಡಾಗುತ್ತವೆ.

ಹೆನ್ನೆ: ಹೆನ್ನೆಗಳು ಎಲೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಎಳೆಯ ಭಾಗಗಳಿಂದ ರಸ ಹೀರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಭಾಗಗಳು ನಂತರ ಒಣಗುತ್ತವೆ.

ಬಿಳಿ ನೊಣಾ : ಬಿಳಿ ನೊಣಾಗಳ ಎಲೆಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಿಂದ ರಸ ಹೀರುತ್ತವೆ. ಈ ನೊಣಾ ಎಲೆ ಮುರಬು ರೋಗನ್ನು ಹರಡುತ್ತವೆ.

ಬೇರು ತಿನ್ನುವುದು (ಗೊಣ್ಣು ಮಳು): ಮರಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮಣಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇರನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಗಿಡಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿ ಒಣಗುತ್ತವೆ.

ನಿರಾಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು : ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಕೇರಿಗೆ 20 ಗ್ರಾಂ. ಫೋರೆಟ್ 10 ಜಿ ಅಥವಾ 25 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್బೋಫ್ರೋರಾನ್ 3 ಜಿ. ಎಲ್ಲಿಂ-ಮೇ-ತಿಂಗಲುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಮಳೆಯ ನಂತರ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಸಿರಿ ಅಥವಾ 10 ಮಿ ಲೀ ಕ್ಲೈರ್ ಪ್ರೈರಫಾಸನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ 500 ಲೀ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಕೇರಿಗೆ ಮೇ-ಜೂನ್ ಮಳೆಯ ನಂತರ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ. ಬೆಳೆದ ಕೆಂಡೆಗಳನ್ನು ವಿಪ್ಪಾಣಾ ಬಳಸಿ (25 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಗೋರಿ ತೊಡು + 2 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಬೆಲ್ಲ + 125 ಮಿ.ಲೀ ಮೋನೋಕ್ಲೋಟೊಫಾಸ್ + 5 ಲೀ ನೀರು) ಬೆಳೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡಿ ಕೆಂಡೆಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.

ವಣಿ ಕೊರೆಯುವ ಮಳು: ಮೂದಲ ಹಂತದ ಮರಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಹೂವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಮರಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೊರೆದು ಒಳ ಭಾಗನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಹಣ್ಣಗಳು ನಂತರ ಕೊಳೆಯುತ್ತವೆ.

ನಿರಾಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು : ಬೋಮ್ಮಾಟೊ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಬೇಕು. ಅಂತರ ಸಾಲುಗಳ ಮಾಡಿದ ಮಣಿಯನ್ನು ನಂತರ ಮಾಡಿದ 1 ಸಾಲು ಜೆಂಡು ಹಾ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಬೇಕು. ಶೇ. 10 ರಷ್ಟು ಬಾಧ್ಯತೆಯರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ಸಿಂಪರಣೆ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಹೆಬ್ಬೆನೋಫೋಸ್ 2 ಮಿ.ಲೀ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ.

ಎಲೆ ಸುರಂಗ ಕೀಟ: ಮರಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಎಲೆಯ ಪದರಗಳ ಒಳ ಸೇರಿ ಹಸಿರು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಕೆರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಹಾವಿನ ಅಕ್ಷಾತಿ ಮಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ನಿರಾಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು: 1.7 ಮಿ.ಲೀ ಡ್ಯೂಮ್ಯೂಯೆಂಟ್ ಅಥವಾ 0.5 ಮಿ.ಲೀ ಫಾಸಾಮಿಡಾನ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ ಆಕ್ಸಿಡೆಮಿಟಾನ್ ಮಿಥ್ಯೆಲ್ ಅಥವಾ 2 ಮಿ.ಲೀ ಟ್ರಿಟ್ರೋಫೋಫಾಸ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಸಿರಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ.